VAN NATURE

Jacques van der Neut schrijft in Van Nature over opvallende waarnemingen in de natuur. Hij werkt als boswachter in De Biesbosch. Daarnaast is hij een verwoed natuurfotograaf.

JACQUES VAN DER NEUT

www.boswachtervanderneut.nl

Lange tijd werd het agrarische landschap in Werkendam gedomineerd door shovels, kranen en dumpers. Er zijn kreken gegraven en op terpen werden nieuwe huizen gebouwd. Onlangs is het werk in De Noordwaard opgeleverd met een feestje voor de bewoners.

Werk in Noordwaard is klaar

DORDRECHT | Gewoonlijk gaat zo'n oplevering toch gepaard met de nodige toeters en bellen? We hebben hier tenslotte toch te maken met een van de grootste rivierprojecten van ons land.
„Ja, dat is waar, maar volgens mij komt dat mede door de recente oplevering van de Overdiepse Polder," stelt Vic Gremmer, voorzitter van de Bewonersvereniging Bandijk. „Er was daar trouwens wel veel landelijke pers bij aanwezig. Eigenlijk viel de oplevering van De Noordwaard uiteen in twee momenten. De formele oplevering op 1 oktober waarbij alle betrokken partijen hun handtekening hebben gezet en de officiële opening van het gebied op 12 oktober jongstleden in aanwezigheid van Melanie Schultz van Haegen, minister van infrastructuur en milieu."

De megaklus zit er op. Wat voor gevoel roept dat bij je op?
„Ik ben blij dat het achter de rug is, het was een enorme rompslomp. Er is een eind gekomen aan het strijden voor je rechten. Al die jaren hoor je van alles en nog wat over het water en in augustus hadden we al een beetje een voorproefje van hoe de Noordwaard eruit kan komen te zien. Er was toen veel regen gevallen en grote delen van De Noordwaard stonden plas-dras. Je denkt dan bij je zelf, verrek het water komt toch, alhoewel je je hierbij wel dient te realiseren dat als de rivier wel veel water afvoert er een nog groter deel van het gebied blank zal komen te staan."

Je was zelf betrokken bij de uitvoering van de plannen, waarvoor je ook diende te verhuizen en je betrok met je gezin als eerste je gloednieuwe woning op een terp.
„Het was het allemaal wel waard. Mijn vrouw en ik genieten van ons nieuwe huis en van het uitzicht vanaf onze nieuwe terp."

Het werk in De Noordwaard is klaar, zit het werk als voorzitter van de Bewonersvereniging Bandijk er dan ook op?

Op het eerste gezicht lijkt deze zalmschouw op het droge te liggen, maar in werkelijkheid vaart die door gegraven geulen in het doorstroomgebied. Op de achtergrond is een nieuwe brug zichtbaar. Om de vegetatie in het doorstroomgebied kort te houden zullen er onder andere waterbuffels worden ingezet. FOTO'S JAQUES VAN DER NEUT

> **Ik ben blij dat deze megaklus achter de rug is**
> Vic Gremmer (bewoner)

„Ja, voor mij wel. Ik vind het welletjes. Het is nu tijd om te gaan genieten. Hier en daar hoor ik ook iets over het opheffen van de vereniging, maar dat is dan niet meer aan mij."

Er rest natuurlijk nog wel het beheer van het doorstroomgebied in De Noordwaard, tenslotte is daar de hele boel voor op zijn kop gezet. Hoe zal dat gaan lopen?
„De doorstroombaarheid van het gebied is voor Rijkswaterstaat van cruciaal belang en zal voor een periode van drie jaar worden uitgevoerd door de Gebroeders van Kessel Wegenbouw, met de mogelijkheid om het nog met twee keer een jaar te verlengen.
Blijkbaar was Staatsbosbeheer als beheerder van het doorstroomgebied te duur. Voor het kort houden van de vegetatie in het doorstroomgebied zullen de Gebroeders van Kessel onder andere waterbuffels gaan inzetten. Als ik dat hoor, dan moet ik gelijk denken aan Biesbosch mozzarella," besluit Gremmer lachend.

Sinds de start van diverse natuur- en watermanagementprojecten in de eerste helft van de jaren '90 zijn er in De Biesbosch ideale vogelgebieden ontstaan. In het begin stond kleiwinning centraal. Later kwam 'Ruimte voor de Rivier'. Akkers, waar voorheen suikerbieten, aardappelen, maïs en graan werden verbouwd, veranderden geleidelijk in kletsnatte gebieden. In de beddingen van de gegraven geulen overheersen plas-dras situaties.

Zilverreiger

Ondiepe locaties vormen uitgelezen omstandigheden voor reigerachtigen. Zo is de grote zilverreiger sinds de start van de graafwerkzaamheden een gewone verschijning in De Biebosch geworden. Tijdens vorstperioden stijgen de aantallen aanzienlijk, waarbij de witte, statige vogels in grote groepen gezamenlijk de nacht doorbrengen.
Het zompige karakter van De Biesbosch met zijn weelderige wilgenbossen, ondiepe oeverzones en riet lijkt heel geschikt als woon- en leefgebied voor de grote zilverreiger maar broedgevallen zijn tot op heden niet geconstateerd.

▲ In de Noordwaard zijn de afgelopen jaren nieuwe huizen gebouwd op terpen.

▲ De grote zilverreiger is sinds de start van de graafwerkzaamheden in De Biesbosch een gewone verschijning geworden.

ONTPOLDERING

Een van de grootste rivierprojecten

De ontpoldering in De Noordwaard is uitgevoerd door Combinatie Noordwaard, bestaande uit Van Hattum en Blankevoort, Boskalis, Martens en Van Oord en Gebroeders van Kessel Wegenbouw.
De Combinatie begon in 2012 met het doorstroombaar maken van De Noordwaard. Het gebied is deels doorstroombaar gemaakt voor de veiligheid van de bevolking van Gorinchem bij hoog water. Naast de aanleg van dijken, kreken en terpen zijn er ook waterbouwkundige constructies neergezet zoals dijkbruggen, kreekbruggen, gemalen, duikers en plankieren.

▲ Er zijn ook waterbouwkundige constructies gebouwd, zoals gemalen.